

{phocagallery view=category|categoryid=8|imageid=74|float=left}

Povodeň roku 1897, jež se odehrála na území téměř dvou třetin Čech, části Moravy a Slezska, Dolního a Horního Rakouska a velké části Německa, přinesla do Krkonoš obrazy apokalyptické zkázy. Ještě nevymizely z paměti obyvatel hor a podhůří následky velkých povodní z let 1858 a 1882, když po dlouhotrvajících, čtrnáctidenních deštích se snesla na Krkonoše ve dnech 28. až 30.července průtrž mračen. Z nejvyšších partií hor unášely bystřiny obrovské balvany, suť, písek, rozbahněnou půdu a kmeny stromů, které se kupily na dně údolí, dostávaly se dále do hlavních toků a zvyšovaly jejich bouřivou sílu. Všechny krkonošské vodní toky na české i slezské straně hor se zvedly ze svých koryt a započaly dílo zkázy.

Husté proudy deště, které se na Krkonoše řítily z oblohy, dosáhly svého vrcholu 29. července po osmé hodině večerní. Nad nejvyššími českými horami se snesla hrůzná bouřlivá temná noc, která se podobala biblické potopě. Na rozdíl od ní však vstoupila do života tisíců lidí zcela neočekávaně a bez jakéhokoliv varování. Zvláště obě hlavní řeky, Labe a Úpa, se přeměnily v obrovské vodní proudy strhávající, bořící a unášející vše, co jim stálo v cestě. Ničivá síla velké vody poškodila všechny krkonošské obce. Na české straně hor připravila o život 120 lidí a ve zlém konání pak pokračovala i na dolních tocích řek.

Oběti v Breiterově domě

{phocagallery view=category|categoryid=8|imageid=56|float=left} Ani v Dolním Maršově neztratil vodní proud svou sílu a bořil, unášel, poškozoval a podemílal další stavby. První dům patřící Breiterovi z Lánova zmizel beze stopy, výstavné budovy Nettla a Hintera se změnil v ruiny, dům Kirsche a hospodu zvanou Landhaus voda podemlela, takže jim hrozilo sesutí. Výška vodní hladiny v Dolním Maršově dosahovala úrovně dodnes dochovaného podstavce u pomníku císaře Josefa II., který stával uprostřed parčíku před papírnou firmy Piette. Parčík pokryla metr vysoká vrstva bahna a nákladné papírenské stroje Piettovy a Roedrovy továrny zanesl písek. Povodeň rovněž poškodila ohromné zásoby zboží a výrobu na dlouhou dobu přerušila. Voda pronikla i do výkladních skříní mnoha obchodů. Nad Pietteho továrnou se nahromadila jako dům vysoká hromada trosek. Lidé prchali do domů ležících výše nad řekou nebo se ukryli ve školní budově. Vodní proud však znemožnil útěk všem, kteří se nacházeli v hostincích a také zaměstnancům a dělníkům povoláním k záchranným pracím do obou továren. Teprve v ranních a dopoledních hodinách klesla vodní hladina natolik, že se mohli odebrat domů.

Smrti však neunikli lidé, kteří připravovali svatbu v druhém Breiterově domě, jenž stával oproti dnešnímu sídlišti v Dolním Maršově. Protože sami nedocenili hrozící nebezpečí, místní policie na rozkaz starosty Justa je několikrát marně vyzývala, aby dům opustili. Když konečně zjistili, že již nemohou sami překonat vodní proud, začali zoufale volat o pomoc. Stále stoupající a rozšiřující se vodní masa nedovolila záchráncům zasáhnout a obyvatelé domu se museli

uchýlit do podkrovní světnice. Půldruhé hodiny po půlnoci zhasla ve světnici lampa, dům se za strašného rachotu zřítíl a pohřbil ve svých troskách všech 17 přítomných. Ještě dlouho se však z ruin marně ozýval prosebný hlas o život bojující tovární dělnice Goderové. Těla obětí byla pak nalézána na různých místech od Svobody nad Úpou až po Batňovice. Zřícení Breiterova domu způsobilo největší lidskou tragédii katastrofální povodně.

zdroj: Největší povodeň v Krkonoších 1897

vydáno na paměť 100. výročí největší krkonošské živelné katastrofy